

[Thestrup.]

i forhold til landets øvrige egne, må man indrømme, at der endnu er meget tilbage, inden disse egne beboere har fået samme adgang til at give deres børn en uddannelse, som de tætbefolkede egne har. Realskolerne ligger med stor afstand indbyrdes, og hvad gymnasierne angår, var der, før Vestjydsk Gymnasium i Tarm blev oprettet, på linien Herning—Ringkøbing og helt ned til Esbjerg—Vejen intet sted, hvor de unge kunne læse til studentereksamen. Det drejer sig om et område, der har omtrent samme størrelse som Fyn. Dette betød, at børnene fra dette område i en tidligere alder måtte bort fra hjemmet, og navnlig betød det meget store udgifter for de forældre, der ønskede, at deres børn skulle læse. Der kan ikke være tvivl om, at dette har bevirket, at adskillige, der havde særlige evner til at studere, har måttet opgive dette og søge at finde sig tilrette på felter, hvor deres evner måske var knap så gode og deres lyst til arbejdet var mindre.

Oprettelsen af Vestjydsk Gymnasium afhjælp et savn, men selv efter oprettelsen af dette gymnasium blev der en betydelig forskel tilbage, idet den billiggørelse af skole- og opholdsudgifter, som statsskolerne betyder, ikke kom den vestjyske befolkning til del. Jeg går ud fra, at vi i det høje ting er enige om at arbejde henimod, at det bliver muligt for enhver af statens borgere at nå den plads, hvor hans evner kommer rigest til udfoldelse, men så må vi ikke alene tænke på at slette forskellen mellem rig og fattig, men også tænke på at slette forskellen mellem dem, der bor i Vestjylland, og dem, der bor i København. Den første forskel er vi alle opmærksom på, den sidste frygter jeg for at vi for en stor del overser.

Ved det foreliggende lovforslag sker der en betydelig udligning af denne forskel. Såvidt jeg kan se, overtages skolen på vilkår, der for staten er endog særdeles gode. Jeg vil derfor spørge den højtærede undervisningsminister, om der ikke skulle være en mulighed for, at skolens kontante nettoformue på ca. 25 000 kr., der jo overtages af staten, kunne blive stående som en begyndelse til en legatfond for de unge, der søger uddannelse på skolen. Hermed ville der ske en yderligere udligning af den forskel, der på skoleområdet består mellem Vestjylland og landets andre egne, og vel er jeg tilhænger af sparsommelighed i statens styre, og forsåvidt angår skolevæsenet, men jeg kunne tænke mig, at disse 25 000 kr. ville gøre mere nytte for samfundet på denne måde, end hvis de anvendtes på anden måde. Vest-

jydsk Gymnasiums stærke fremgang i de år, det har eksisteret, har vist dygtighed hos ledelsen og lærerkræfterne, men det har også vist, at der i disse egne er en stærk trang til den højere undervisning, som gymnasierne byder.

Jeg kan af de grunde, jeg har nævnt, på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag på det bedste, idet jeg gentager den henstilling, jeg gjorde vedrørende den kontante nettoformue.

De forskellige spørgsmål, som det ærede medlem hr. Bomholt fremhævede, er vi naturligvis fra mit partis side villige til at drøfte i et udvalg.

Kirkegaard: Til orientering for tingets medlemmer er dette lovforslag fra undervisningsministeriets side på prisværdig måde, synes jeg, ledsaget af endogså meget fyldige oplysninger. Jeg kan derfor indskrænke mig til ganske korte bemærkninger, idet jeg anbefaler lovforslaget til vedtagelse.

Lovforslagets behandling her på rigsdagen vil blive fulgt med meget stor opmærksomhed i det store opland, som skolemæssigt hører til Vestjydsk Gymnasium i Tarm, og statens overtagelse af denne skole vil imødekomme — det mener jeg at vide — et længe næret ønske i en stor del af befolkningen deroppe. Gymnasiet ligger i en fra naturens hånd fattig og barsk egn, hvor befolkningstætheden er ringe, set i sammenligning med f. eks. omegnen af København eller så mange andre steder i landet. Derfor lever vi lige lykkeligt derovre, men det siger sig selv, at de store afstande til den her omhandlede skole — der tales i bemærkningerne til lovforslaget om afstande helt op til 60 km — kræver en lang rejsetid og store rejseudgifter for den enkelte elev — større end til de fleste andre skoler i landet.

Lovforslagets gennemførelse vil derfor betyde en økonomisk udligning mellem de mere og de mindre begunstigede egne af landet, hvad jeg anser for rimeligt, en udvikling, som også anden lovgivning tager sigte på, efter min vurdering i for ringe omfang endnu.

Jeg vil gerne takke den højtærede undervisningsminister for fremsættelsen af lovforslaget og på mit partis vegne anbefale ærede medlemmer at stemme for det.

Helge Madsen: Det foreliggende lovforslag om statens overtagelse af Vestjydsk Gymnasium imødekommer ønsker fra i hvert fald store dele af befolkningen derovre. Man søger herved at opnå en nogenlunde ligestilling med andre egne af landet,